

השתלבות בתעסוקה

מידע ומענים

טובה אליאספי¹

לאנשים עם מוגבלות ייצוג חסר בתעסוקה לעומת אנשים ללא מוגבלות. שיעור התעסוקה של כ-751 אלף איש עם מוגבלות בגיל העבודה (18-64) החיים בישראל, נמוך משיעור התעסוקה של אנשים ללא מוגבלות: 57% לעומת 77% בהתאמה. הם עובדים כחות שעות בשבוע ושכרם נמוך יותר (ברלב ואחרים, 2022). במשך השנים חל שיפור בשיעור התעסוקה של אנשים עם מוגבלות, אך עם זאת, מגמת הפערים נותרת בעינה.

תוכניות הכשרה ושילוב בעבודה הן חלק מרכזי בתהליך שילוב אנשים עם מוגבלות בחברה. גופים שונים בישראל מקדמים תעסוקה של אנשים עם מוגבלות באמצעות חקיקה, שינוי מדיניות והפעלת תוכניות ייעודיות.

במדור זה מוצגים אתרי אינטרנט של גופים מרכזיים העוסקים בנושא התעסוקה של אנשים עם מוגבלות, ובהם מידע רב למעוניינים בתעסוקה ולמעסיקים. כמו כן, מובאות דוגמאות ליוזמות תעסוקה של אנשי מקצוע, עמותות וארגונים. לנוחותכם, חילקנו את התוכן לשתי קטגוריות מרכזיות. האחת – הצגת שירותים וזכויות מאתרים של משרדי ממשלה, והשנייה – אתרים ושירותים נבחרים אשר מציעים עמותות וארגונים.

משרדי ממשלה

משרד המשפטים

נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

תעסוקה

נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות היא יחידה במשרד המשפטים אשר פועלת למניעת אפליה ולקידום השתלבותם של אנשים עם מוגבלות בחברה הישראלית. בדף העוסק בתעסוקה מידע רחב על הזכויות, ההטבות והכלים הקיימים עבור אנשים עם

1 טובה אליאספי, מידענית, מנהלת הספרייה ומרכז הידע, בית איזי שפירא

מוגבלות, שמטרתם לסייע להם למצוא עבודה שוויונית ומכילה, הנותנת מענה לצורכיהם. כמו כן כלול בו מידע למעסיקים.

מפת דף התעסוקה: <https://did.li/VpzCN>

משרד הכלכלה והתעשייה - זרוע העבודה עבודה נגישה - המטה לשילוב אנשים עם מוגבלות תעסוקת אנשים עם מוגבלויות: חוקים ותקנות

הטיפול בתעסוקת אנשים עם מוגבלות מוסדר בחוקים, בתקנות ובנהלים של משרדי הממשלה. באתר הוראות החוק והתקנות העיקריות: חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תקנות שכר מינימום (שכר מותאם לעובד עם מוגבלות בעל יכולת עבודה מופחתת), תיקון 119 לחוק הביטוח הלאומי ("חוק לרון"), חוק שיקום נכי נפש בקהילה ועוד.

<https://did.li/xEK5q>

משרד הכלכלה והתעשייה - זרוע העבודה המטה לשילוב אנשים עם מוגבלות - עבודה נגישה

המטה פועל לשילוב מלא של אנשים עם מוגבלות בעבודה, הן כשכירים והן כעצמאים, תוך שימת דגש על מיצוי יכולותיהם האישיות והעלאת רמת חייהם, שכרם ותנאי עבודתם. באתר מידע עדכני על כל תוכניות ההכשרה והתעסוקה, שילוב בהכשרה ושילוב בעבודה המוצעות מטעם גופים ממשלתיים וציבוריים: משרד הבריאות, משרד הביטחון, משרד החינוך, משרד הכלכלה והתעשייה – זרוע העבודה והמוסד לביטוח לאומי.

נוסף על כך, באתר מידע וכלים לחיפוש עבודה נגישה, כגון: מדריך לכתיבת קורות חיים, מדריך לחיפוש עבודה, קישור למרכז מידע למחפשי עבודה נגישה, ומנוע חיפוש מתקדם וסוכן חכם המאפשרים חיפוש יעיל וממוקד של משרות נגישות.

בחלק המיועד למעסיקים באתר ניתן לפרסם ולנהל משרות ולקבל מידע על כלים וגופים המסייעים בהעסקת עובדים עם מוגבלות.

<https://avodanegisha.labor.gov.il>

משרד הכלכלה והתעשייה - זרוע העבודה עמותות המסייעות בתחום התעסוקה לאנשים עם מוגבלויות

באתר רשימה ובה מידע על 53 עמותות המסייעות בתחום התעסוקה בארץ. במידע הנפתח על כל עמותה מכורט קהל היעד שלה, האזור שבו היא פועלת, תחומי הפעילות שלה, פרטי התקשרות ועוד.

<https://did.li/6yerl>

משרד הכלכלה והתעשייה - זרוע העבודה
מינהל תעסוקת אוכלוסיות מגוונות
תעסוקה שווה: התאמה. השמה. הגשמה

תוכנית ממשלתית בפריסה ארצית, המאגדת את כל פתרונות התעסוקה לאנשים עם מוגבלות ולמעסיקים בכל ענפי המשק – מהמגזר הציבורי ועד המגזר העסקי, חברות גדולות וקטנות כאחת, תחת קורת גג אחת.

מטרת התוכנית היא השמה ארוכת טווח שתכבד ותקדם את העובד ותסייע למעסיק. התוכנית מעניקה ליווי אישי ללא עלות, הכולל הכוונה ומיקוד תעסוקתי, מיצוי זכויות, מגוון הכשרות להכנה לעולם התעסוקה ולפיתוח כישורי עבודה ותמיכה במקום העבודה עצמו למשך שנה.

למעסיק מציעה התוכנית ייעוץ מקצועי וכלים לקליטת עובדים לאורך זמן, לפי צרכיו וללא עלות.

תוכניות "רמפה" ו"עסק שווה" לשעבר פועלות כיום במסגרת "תעסוקה שווה".
באתר מידע רב למחפשי עבודה ולמעסיקים.

<https://taasukashava.org.il>

משרד הכלכלה והתעשייה - זרוע העבודה
שירותים למעסיקים אנשים עם מוגבלות

באתר מידע על תוכניות סיוע לעסקים בקליטת עובדים עם מוגבלות, כלים להעסקתם, השתתפות בהתאמות הנחוצות במקום העבודה, מרכז להשאלת ציוד, קישור לאוגדן המלא למעסיק המאגד את כל המידע השימושי למעסיק, ועוד.

<https://did.li/5VsTY>

יחידות לימוד למעסיקי אנשים עם מוגבלות

יחידות לימוד קצרות שבהן מידע וכלים פרקטיים. מטרתן היא מתן עזרה למעסיקים בתהליכי הגיוס, הקליטה והשילוב של עובדים עם מוגבלות.

<https://did.li/bFhrl>

משרד הרווחה והביטחון החברתי
תעסוקה לאנשים עם מוגבלות

באתר מידע רב על שירותי אבחון ושיקום, והכשרות מקצועיות ייעודיות המכינות אנשים עם מוגבלות לעולם התעסוקה: מרכזי אבחון, הכוון, הכשרה ושיקום תעסוקתי, מפעלים

מוגנים, שילוב בתעסוקה בשוק החופשי, נגישות והתאמת סביבת העבודה, זכויות של עובדים עם מוגבלות, תוכניות בתחום התעסוקה הנתמכת ותוכניות מעבר מבית הספר לעולם העבודה, ותוכניות תעסוקה ייחודיות כגון: מרכזי הזדמנות, תוכנית ענ"ן, ותוכניות תעסוקה לאנשים חירשים וכבדי שמיעה.

<https://did.li/tK1fT>

דף נוסף באתר משרד הרווחה והביטחון החברתי מכיל מידע על תעסוקה לאנשים עם עיוורון ולקויות ראייה: <https://did.li/AtPNf>

משרד הרווחה והביטחון החברתי - המטה לשילוב אנשים עם מוגבלויות המוסד לביטוח לאומי - הקרן לפיתוח שירותים לנכים יד לתעסוקה שווה

המטה לשילוב אנשים עם מוגבלויות של משרד הרווחה, בשיתוף הקרן לפיתוח שירותים לנכים של המוסד לביטוח לאומי, חברו יחד על מנת להעלות את שיעור המועסקים עם מוגבלות.

באתר מידע על פרויקט השאלת אביזרי עזר, ציוד ותוכנה, המאפשר למעסיקים קליטה ושימור של עובדים עם מוגבלות שמיעה, ראייה או מוגבלות מוטורית, במטרה להרחיב את אפשרויות התעסוקה.

<https://www.hatamot.org>

משרד הרווחה והביטחון החברתי ההסתדרות הציונית העולמית המשקם

התמחותה של חברת המשקם, הפועלת בכל רחבי הארץ, היא בהעסקת עובדים עם מוגבלות, ביחסי עבודה מלאים, על כל רצף המענים הקיימים, ממפעל מקדם תעסוקה ועד לעבודה בשוק הפתוח. התמחות זו מבוססת על תהליכי שיקום תעסוקתי, שבהם ניתנים דגשים על מיומנויות תעסוקתיות ומיומנויות בין-אישיות וכן על תהליכי הכשרה והעצמה.

<https://www.hameshakem.co.il>

משרד הבריאות

תחומי סל שיקום: תעסוקה

שירות השיקום התעסוקתי, הפועל בכל הארץ, מאפשר תעסוקה המותאמת לרצונו וליכולותיו של אדם המתמודד עם מגבלה נפשית, הנמצא בתהליכי שיקום. טווח האפשרויות נע משלב טרום תעסוקתי ועד לתעסוקה בשוק החופשי.

במסגרת השיקום התעסוקתי מספר אפשרויות המותאמות לכל אחד: תעסוקה מוגנת (מפעל מוגן ומועדון תעסוקתי), תעסוקה בשוק הפתוח (תעסוקה נתמכת, יזמות עסקית וצרכנים נותני שירות), תעסוקה מוגנת לשוק הפתוח (מיזמים תעסוקתיים ותעסוקה מעברית) ופרויקטים מיוחדים (שירות לאומי והתנדבות לצה"ל).
באתר רשימות של מסגרות השיקום במחוזות ומידע נוסף על תחום התעסוקה במסגרת סל שיקום למתמודדי נפש.

<https://did.li/AJK5q>

משרד החינוך

תוכניות הכנה לחיי עבודה

יוצרים עתיד; מגמה לעתיד - חינוך טכנולוגי-מקצועי

התוכניות מיועדות לתלמידים עם מוגבלויות שונות הלומדים בחינוך המיוחד. מטרתן היא להכין ולהעצים את התלמידים לקראת השתלבותם כבוגרים אוטונומיים ועצמאיים בשלבי החיים השונים בחברה ובשוק העבודה החופשי, והן ניתנות כחלק מתוכנית המעבר להשתלבות הבוגרים בקהילה. בדף בפורטל הורים – שילוב וחינוך מיוחד, מידע על הלימודים בתוכנית "יוצרים עתיד" (בשיתוף עם משרד הרווחה והביטחון החברתי) ובתוכנית "מגמה לעתיד – חינוך טכנולוגי-מקצועי", ולמי כל אחת מהן מיועדת.

<https://did.li/Wuirl>

יוצרים עתיד: <https://did.li/nXVw5>

מגמה לעתיד – חינוך טכנולוגי-מקצועי: <https://www.megama.org.il>

הביטוח הלאומי

שיקום מקצועי לאנשים עם מוגבלות על פי חוק נכות כללית

עובדי השיקום במוסד לביטוח לאומי מסייעים בשיקומם של אנשים עם מוגבלות פיזית, חושית או נפשית, ומכשירים אותם להשתלב בשוק העבודה הפתוח. תהליך השיקום כולל אבחון, הכשרה מקצועית על פי כישורים, נטיות ומוגבלויות. אגף השיקום עובד בשיתוף פעולה עם חברות השמה מובילות במשק לצורך השמה בעבודה וליווי מקבל השירות והמעסיק.

באתר מידע רב על שילוב בעבודה של אנשים עם מוגבלות: תנאי הזכאות לשיקום מקצועי, הדרך לגיבוש תוכנית שיקום, תוכניות לימוד והכשרה מקצועית, תשלום דמי שיקום ועוד.

<https://did.li/rKtTY>

עמותות וארגונים

כל זכות

תעסוקת אנשים עם מוגבלויות

בפורטל מידע רחב של זכויות ותוכניות המסייעות לאנשים עם מוגבלויות להשתלב במעגל העבודה, משלב חיפוש העבודה, דרך תוכניות מיוחדות ועד לתנאים במקום העבודה והזכויות המגיעות להם במהלכה.

<https://did.li/O6I5q>

קשר

הבית של המשפחות המיוחדות

תעסוקה

ארגון קשר הוא עמותה מקצועית לשינוי חברתי, הפועלת למען ועם משפחות לילדים ובוגרים עם צרכים מיוחדים. באתר הארגון קיים מאגר ידע ובו מידע רב גם על אפשרויות תעסוקה לאנשים עם מוגבלות. בקישור תוצאות חיפוש בנושא תעסוקה לבוגרים בגיל העבודה.

<https://did.li/RnzCN>

ניצן

המוסד לביטוח לאומי - אגף השיקום

מכון ניצן אונים - תחום ההשמה והתעסוקה

המכון עוסק בתחום האבחון, הטיפול והשיקום של בוגרים עם לקויות למידה, קשיי קשב, הסתגלות ותפקוד וכן אנשים על הרצף האוטטיסטי בתפקוד גבוה. מוצעות תוכניות הכשרה לשיקום מקצועי תעסוקתי עם וללא דיור, המקנות הרגלי עבודה וכישורי חיים. התהליך כולל שילוב בתעסוקה, תוך תמיכה וליווי לאורך זמן.

<https://did.li/4E2fT>

המכללה האקדמית רופין

מרכז מרופין לקריירה

המרכז הוקם במטרה ללוות צעירים עם הפרעת קשב ו/או לקויות למידה להתפתחות אישית, למידה, עצמאות וקריירה. הוא מציע תוכניות הכשרה מקצועיות בהתאמה אישית

ובקבוצות קטנות, תוך ליווי להשתלבות בעבודה והכוונה במגוון תחומי החיים. המרכז פועל ללא מטרת רווח, מתוך רצון להוביל שינוי ושוויון חברתי.

<https://career.ruppin.ac.il>

שכולו טוב (ע"ר)

שירות שיקום והכשרה בתעסוקה

קבוצת "שכולו טוב" פועלת במטרה לקדם את השתלבותם של אנשים עם חסמים תעסוקתיים בשוק העבודה. הקבוצה מפעילה קשת רחבה של מיזמי הכשרה, אשר משמשים כמסגרות שבהן מקבלי השירות מתרגלים ומחזקים מיומנויות תעסוקתיות לקראת היציאה לשוק העבודה. הקבוצה מתמחה בהכשרה ובליווי תעסוקתי של אנשים המתמודדים עם מוגבלות נפשית ועוד.

<https://did.li/ydELC>

שיקום אחר

עמותה לפיתוח שירותי שיקום מתקדמים

מטרת העמותה היא לקדם שינוי חברתי והשתלבות אנשים המתמודדים עם מוגבלות נפשית בשוק העבודה התחרותי ובקהילה. באתר מידע על תעסוקה נתמכת, מפעל מוגן, תוכניות, זכויות ומרכז סימולציה לקידום תהליכי למידה והכשרה לשילוב בעולם העבודה.

<https://shikumacher.org.il>

גשר

עובדים ללא מגבלות

שירותי השיקום התעסוקתי של ישראל

הארגון נוסד על ידי משרד הרווחה והוא מספק שירותי אבחון ושיקום תעסוקתי לבוגרים ולנוער עם מוגבלויות פיזיות, נפשיות, חושיות, שכליות וחברתיות וחסמים תעסוקתיים בכל רחבי הארץ. לשם כך הוא מפעיל מרכזי אבחון ושיקום תעסוקתי למבוגרים, מרכזי שיקום לנוער ומפעלים מקדמי תעסוקה.

באתר מידע לאנשים עם מוגבלות, לספקים ולמעסיקים, ולגורמים המפנים.

<https://gesher-il.org>

מעבר לאופק (חל"צ) והקריה האקדמית אונו רואים רחוק

תוכנית המכשירה ומלווה בוגרים על הספקטרום האוטיסטי בצה"ל ובשוק האזרחי, במקצועות נדרשים התואמים את כישוריהם.

בתוכנית קורסי הכשרה המתקיימים במסגרת אזרחית, ובהם נלמד המקצוע ומוקנים כישורי עבודה ומיומנויות חיים, תוך התייחסות למשמעות האישית והקבוצתית של השתייכות לספקטרום האוטיסטי. כמו כן, מתקיימת התנסות במתכונת אזרחית שבסיומה יכולים המשתתפים להתגייס לצה"ל כמתנדבים. במהלך תקופת ההתנסות ולאורך כל השירות הצבאי, מלווה צוות מקצועי את חיילי התוכנית, המפקדים והעמיתים ביחידות.

<https://did.li/zqFlC>

שק"ל - שילוב קהילתי לאנשים עם מוגבלויות תעסוקה שיקומית

השמה וליווי מקצועי משלב הקליטה בעבודה ועד השתלבות מלאה כדי לאפשר לאנשים עם מוגבלויות שונות להגיע למימוש מרבי בתחום התעסוקה. לכל אדם מותאמת תוכנית באופן פרטני, וניתנים הכלים לנוע על הרצף השיקומי-תעסוקתי: החל בתוכניות מעבר למסיימי מסגרות חינוך מיוחד, מרכזי יום באוריינטציה תעסוקתית לאנשים עם מוגבלות בינונית-קשה, דרך תעסוקה במפעלים מוגנים ומע"ש תעשייתי, המשך בקורסים והכשרות לרכישת מיומנויות להשתלבות בעולם העבודה, וכלה במסגרות תעסוקה נתמכת עם ליווי והדרכה עד יציאה לעבודה עצמאית בשוק החופשי.

<https://did.li/Y1ELC>

יוזמה דרך הלב חדשנות בשיקום

ארגון המרכז ידע ומומחיות, ששם לו למטרה להביא לשינוי חברתי-כלכלי במעמד של אנשים המתמודדים עם נכות על רקע נפשי, פיזי או חושי, באמצעות השמעת קולם והשתלבותם בקהילה ובשוק העבודה הפתוח כמשתתפים פעילים, מתכרנסים ומשפיעים. החברה מפעילה מיזמים, תוכניות ייחודיות ותהליכי חדשנות בתחום התעסוקה, המתאימים לצרכים הייחודיים של לקוחותיה. הארגון פועל בשיתוף ובמימון מערך השיקום בקהילה, האגף לבריאות הנפש, משרד הבריאות, משרד הביטחון ותב"ת – תנופה בתעסוקה, מיסודה של ג'וינט ישראל.

באתר מידע רב על התוכניות המוצעות למעוניינים בתעסוקה ולמעסיקים.

<https://www.yozma4u.co.il>

חברת מקשיבים-נט בע"מ - m@kshivimNET פתרונות תמיכה טכנולוגיים לאוכלוסיות מגוונות

מטרת החברה היא קידום תעסוקה וצמצום הסטיגמה עבור אנשים עם מוגבלויות ואוכלוסיות קצה, שיובילו לחיים משמעותיים של ביטחון חברתי וכלכלי באמצעות כיתוח מיזמים, תוכניות, מענים דיגיטליים וטכנולוגיות חדשניות בתחום החברתי, התעסוקתי והחינוכי. החברה פועלת עם גופים ממשלתיים ולקוחות פרטיים. בדף "מקשיבים תעסוקתי – פרו תעסוקה" באתר החברה ניתן מידע על תוכניות תעסוקה ייחודיות המיועדות לזכאי סל שיקום.

<https://makshivim.net>

אבני דרך תוכנית "האביליטי"

התוכנית מפעילה מרכז השמה לתעסוקה נתמכת בשוק החופשי לבוגרים עם אוטיזם בתפקוד גבוה במחוז חיפה והצפון, עבור מינהל מוגבלויות במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, והיא ממומנת על ידם. שלבי התוכנית כוללים אבחון והערכה, הכשרה הכוללת בניית תוכנית של מיומנויות תעסוקתיות, סנגור עצמי והתנסויות תעסוקתיות, וכן השמה לתעסוקה בשוק החופשי תוך ליווי המשתתף והמעסיק בכל שלבי המיון. באתר מידע נוסף ופרטי התקשרות.

<https://did.li/wG8YH>

ביבליוגרפיה

ברלב, ל', נגר אידלמן, ר' וקונסטנטינוב, ו' (2022). אנשים עם מוגבלות בישראל: נתונים סטטיסטיים נבחרים 2021. מאירס-ג'וינט-ברוקדייל. <https://did.li/xv3fT>